aglasem.com

FOR KARNATAKA CLASS 10 PREPARATION

Karnataka SSLC Model Question Paper 2027 for Sanskrit Third Language (Paper 1) Key Answers

EXAM	YEAR	TYPE	SUBJECT
Karnataka Class 10	2027	Answer Key	Sanskrit

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ,ಬೆಂಗಳೂರು – 560003

KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSESSMENT BOARD

Malleshwaram Bengaluru - 560003

2026-27 ರ ಎಸ್.ಎಸ್ ಎಲ್.ಸಿ. ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯ ಉತ್ತರಗಳು-01

S.S.L.C MODEL QUESTION PAPER KEY ANSWER – 2026-27

ವಿಷಯ ; ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತ

SUBJECT: Third Lunguage Sanskrit

ಸಮಯ 3 ಗಂಟೆ **ವಿಷಯ ಸಂಕೇತ- 67S**

ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು: 80 **Subject Code -67S**

==========

I.अधोलिखितप्रश्नेभ्यः चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः | तेषु समुचितं विकल्पं चित्वा क्रमाक्षरेण सह उत्तरपत्रिकायां लिखत | **8 × 1 = 8**

1. "साधुवादः" अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति | 1

(A) असाधुवादः (B) वादः

(C) विवादः (D) प्रशंसा

उत्तरम् : (D) प्रशंसा |

2. "देवः" अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति | 1

(A) राक्षसः (दानवः) (B) दैवः

(C) परमात्मा (D) आत्मा

(A) राक्षसः (दानवः) |

3. "आञ्जनेयः" अत्र एतत् लिङ्गं भवति | 1

(A) नपुंसकनिङ्गम् (B) स्त्रीलिङ्गम्

(C) पुल्लिङ्गम् (D) अन्यलिङ्गम्

उत्तरम् : (C) पुल्लिङ्गम् |

4. "अपृच्छत्" एषः लकारः भवति | 1

(A) लट् लकारः (B) लङ् लकारः

(C) लोट् लकारः (D) लृट् लकारः

उत्तरम् : (B) लङ् लकार |

5. "क्रियते" अत्र एषः पुरुषः भवति | 1

(A) प्रथमपुरुषः (B) मध्यमपुरुषः

(C) उत्तमपुरुषः (D) अन्यपुरुषः

उत्तरम् : (A) प्रथमपुरुषः |

6. "भवदीयः" अस्य तद्धितप्रत्ययस्य विवरणम् एवं भवति | 1

(A) भवतां त्वम् (B) भवतां वयम्

(C) भवताम् अयम् (D) भवतां दीयः

उत्तरम् : (C) भवताम् अयम् |

7. "छात्रः पाठं पठति" | अत्र रेखाङ्कितपदस्य कारकम् इदं भवति | 1

(A) कर्मकारकम् (B) कर्तृकारकम्

(C) करणकारकम् (D) संप्रदानकारकम्

उत्तरम् : (B) कर्तृकारकम् |

8. "बालकेन पाठः पठितव्यः"अत्र कृदन्तपदम् इदं भवति | 1

(A) बालकेन (B) पाठः

(C) पठितव्यः (D) सर्वम्

उत्तरम् : (C) पठितव्यः |

II.**चतुर्थं पदं लिखत |** **4 × 1 = 4**

9. राधेयः – कर्णः :: कौन्तेयः - _____| 1

उत्तरम् : अर्जुनः |

10. दाशरथिः – श्रीरामः :: जानकी - _____ | 1

उत्तरम् : सीता |

11. शक्रः-इन्द्रः :: अङ्गराजः - _____ | 1

उत्तरम् : कर्णः |

12. पूर्वार्धः – परार्धः :: लघ्वी - _____| 1

उत्तरम् : वृद्धिः /गुर्वी

III. **एकवाक्येन उत्तरं लिखत |** **4 × 1 = 4**

13. विशिष्टाद्वैतसिद्धान्तप्रतिपादकः कः? 1

उत्तरम् : विशिष्टाद्वैतसिद्धान्तप्रतिपादकः श्रीमद्रामानुजाचार्यः |

14. पठनार्थं का आवश्यकी ? 1

उत्तरम् : पठनार्थं एकाग्रता आवश्यकी |

15. हनूमान् सीतायै किं प्रायच्छत् ? 1

उत्तरम् : हनूमान् सीतायैः अङ्गुलीयकं प्रायच्छत् |

16. सन्तः कान् पर्वतीकुर्वन्ति ? 1

उत्तरम् : सन्तः परगुणपरमाणून् पर्वतीकुर्वन्ति |

IV. **द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत |** **4 × 2 = 8**

17. मेलुकोटे क्षेत्रे आकर्षकस्थलानि कानि ? 2

उत्तरम् :

योगनरसिंहदेवालयः, कल्याणीतीर्थम्, अक्कनकोल, तड्गियकोल, रायगोपुरम्, एकशिलास्थम्भाः आकर्षकस्थलानि सन्ति |

18. कर्णार्जुनयोः युद्धं कथं आसीत् ? 2

उत्तरम् :

कर्णार्जुनयोःभीषणं युद्धं प्रवृत्तम् | उभयोः वीरतां दृष्ट्वा सर्वे आश्चर्यचकिताः अभवन् |

19. दक्षिणामूर्तिं वर्णयत |? 2

उत्तरम् :

सर्वलोकानां गुरुः,भवरोगाणां वैद्यः,सर्वविद्यानां निधिः दक्षिणामूर्तिः अस्ति |

20. कालान्तरे कानि विनश्यन्ति ? 2

उत्तरम् :

कालक्रमेण विद्या अनभ्यासेन क्षीणा भवति | गच्छति काले वृक्षाः अपि नाशं गच्छन्ति |

कालान्तरेण जलाशयाः अपि शुष्काः भवन्ति |

अथवा

सन्तः कीदृशाः भवन्ति इति विवृणुत | 2

उत्तरम् :

मनोवाक्कायेषु पुण्यामृतपूर्णाः,त्रिलोकम् उपकारसहस्रैः तर्पयन्तः, अन्यजनेषु विद्यमानानां सद्गुणलवलेशानपि बहुकृत्वा वर्णयन्तः, स्वयं निजहृदि विकसन्तः सन्तः कियन्तः इति वर्णयन्ति |

V.संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत | 1 × 2 = 2

21. ಪಕ್ಷಿಗಳು ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ.ಅವು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತವೆ. 2

Birds lives in the nest. They fly in the sky.

उत्तरम् : पक्षिणः नीडेषु वसन्ति | ते आकाशे उड्डयन्ति |

VI.कर्नाटकभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत | 1 × 2 = 2

22. वयं प्रतिदिनं शालां गच्छामः | तत्र संस्कृतमपि पठामः | 2

उत्तरम् : ನಾವು ಪ್ರತಿ ದಿನ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನೂ ಓದುತ್ತೇವೆ.

VII. विग्रहवाक्यं लिखत | 1 × 2= 2

23. a) शूलपाणिः 1

उत्तरम् : शूलं पाणौ यस्य सः |

b) उपवृक्षम् 1

उत्तरम् : वृक्षस्य समीपम् |

अथवा

समस्तपदं लिखत |

a) दिनं दिनं =---------- 1

उत्तरम् : प्रतिदिनम् |

b) पद्मं नाभौ यस्य सः =---------- 1

उत्तरम् : पद्मनाभः |

VIII. **लक्षणं विलिख्य अलङ्कारस्य नाम लिखत |** **1 × 2 =2**

24. तस्याः मुखं कमलम् इव सुन्दरम् | 2

उत्तरम् : अत्र उपमालङ्कारः |

लक्षणम् - उपमा यत्र <u>सादृश्यलक्ष्मीः</u> उल्लसति द्वयोः |

IX. **यथा निर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत |** **2 × 3 = 6**

25. "मया एतानि सर्वाणि पुस्तकानि पठितानि " ।

कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?.

उत्तरम् :

एकाग्रता इति पाठः । 1

स्वामी विवेकानन्दः अवदत् । 1

ग्रन्थपालम् अवदत् । 1

26. "जित्वा पृथिवीं ददामि " ।

कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?.

उत्तरम् :

"दाने सर्वं प्रतिष्ठितम्" इति पाठः | 1

कर्णः अवदत् | 1

इन्द्रम् अवदत् | 1

X. **सन्धिं विभज्य नाम लिखत |** **1 × 3 = 3**

27 a) सेवक इति |

b) बालस्तत्र

C) पत्रालयः

उत्तरम् :

a) **सेवकः + इति =विसर्गलोपः - विसर्गसन्धिः |** 1

b) **बालः + तत्र = सकारादेशः – विसर्गसन्धिः |** 1

C) **पत्र + आलयः = सवर्णदीर्घसन्धिः |** 1

XI. **प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दो नाम लिखत |** **1 × 3 = 3**

28. प्रस्थादुदस्थात् प्रथमानवेगः |

उत्तरम् :

त	**त**	**ज**	**गु**	**गु**
- - U	- -	UU – U	- -	

प्रस्थाद्रुदस्थात् प्रथमानवेगः। 1

छन्दोनाम – **"इन्द्रवज्रा"** 1

XII. **कवेः देश-काल-कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः उत्तरं लिखत।** **1 × 3 = 3**

29. महर्षिः वेदव्यासः।

उत्तरम् :

कविः – महर्षिः वेदव्यासः।
कालः – द्वापरयुगम्। 1
देशः – यमुनानदीद्वीपः। 1
कृतयः – अष्टादश पुराणानि, महाभारतम्, ब्रह्मसूत्राणि इत्यादीनि। 1

अथवा

कविः – कालिदासः।
कालः – क्रिस्ताब्दः प्रथमं चतुर्थं पञ्चमं वा शतकम्। 1
देशः – जन्मस्थानं काश्मीरः। वासस्थानं उज्जयनी। 1
कृतयः – महाकाव्यद्वयं। 1) रघुवंशम् 2 कुमारसम्भवम्। 1
खण्डकाव्यद्वयम्। 1) ऋतुसंहारः 2) मेघदूतम्।
नाटकानि। 1) अभिज्ञानशाकुन्तलम् 2) मालविकाग्निमित्रम् 3) विक्रमोर्वशीयम्

XIII. **पद्यपाठस्य नाम विलिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैःकर्नाटकभाषया,संस्कृतभाषया, आङ्लभाषया वा लिखत।** **3 × 3 = 9**

30. चतुर्विधा भजन्ते मां जनास्सुकृतिनोऽर्जुनः ।
आर्तो जिज्ञासुरर्थार्थी ज्ञानी च भरतर्षभ ॥

उत्तरम् :

ಭಾವಾರ್ಥ – ಈ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು **"जीवनयोगः"** ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. 1

ಎಲೈ ಅರ್ಜುನ ನಾಲ್ಕು ವಿಧದ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳಾದ ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ದುಃಖವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನು, 2

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವನು, ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸುವವನು, ಮತ್ತು ಪಂಡಿತನು. ಈ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ನನ್ನನ್ನು

ಶರಣುಹೊಂದುತ್ತಾರೆ..

31.. शैशवेऽभ्यस्तविद्यानां यौवने विषयैषिणाम् |
वार्धके मुनिवृत्तीनां योगेनान्ते तनुत्यजाम् ||

उत्तरम् :

ಭಾವಾರ್ಥ – ಈ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು **"इन्दुः क्षीरनिधाविव"** ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. 1

ರಘುವಂಶೀಯ ರಾಜರುಗಳು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಗಳಾಗಿ, 2
ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುನಿಗಳಂತೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೀವನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ದೇಹವನ್ನು
ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

32. हिमालयो नः पूज्यश्शैलः
पूज्यनदी सा गङ्गाम्बा |
साहित्यं नस्सङ्गीतमपि
भाषाभेदेऽप्येकमिह ||

उत्तरम् :

ಭಾವಾರ್ಥ – ಈ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು "सनातनी नो बध्नाति" ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ 1
ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಹಿಮಾಲಯವು ಪೂಜ್ಯ ಪರ್ವತವಾಗಿದೆ.ಗಂಗಾನದಿ ಪವಿತ್ರ ನದಿಯಾಗಿದೆ.ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು 2
ಸಂಗೀತದ ಭಾಷೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾವ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ನಮ್ಮನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿದೆ

XIV. **पद्यपाठस्य नाम विलिख्य पद्यं पूरयत |** **1 × 3 = 3**

33. शारदा ---------- |
---------- क्रियात् ||

उत्तरम् :

ಈ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು "प्रणतिः" ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. 1

शारदा शारदाम्भोजवदना वदनाम्बुजे | 2
सर्वदा सर्वदास्माकं सन्निधिं सन्निधिं क्रियात् ||

XV. दशवाक्यैः उत्तरं कर्नाटकभाषया,संस्कृतभाषया,आङ्लभाषया वा लिखत | **2 × 4 = 8**

34. विश्वसंस्कृतपुस्तकमेलायाः वैभवं वर्णयत |

उत्तरम् :

ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳವು ಬಹಳ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿತ್ತು . ಅಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಸಮಗ್ರ ಭಾರತ ದೇಶದ ಪುಸ್ತಕ ಮಾರಾಟಗಾರರು, ಲೇಖಕರೂ ಸಹ ಬಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮಾರಾಟದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವೇದ,ಶಾಸ್ತ್ರ, ಧರ್ಮ,ಪುರಾಣ, ಇತಿಹಾಸ, ಕಾವ್ಯ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮತ್ತು ಖಗೋಳ,ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತ,ಆಯುರ್ವೇದ,ಗಣಿತ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಯೋಗ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥಗಗಳು, ತಾಳೆಗರಿಗಳ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಸಹ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಾನವೆಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಾಮವು.ಅಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಳ್ಳಿಯ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿತ್ತು.ಶಾಲೆ, ವಾಹನ ರಿಪೇರಿಯ ಅಂಗಡಿ,ಅಂಚೆಕಛೇರಿ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಕೇಂದ್ರ, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇದ್ದವು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. 4

35. उभयभारती भारतस्य आदर्शनारी इति विषयं सङ्गृह्य लिखत |

उत्तरम् :

ಮಾಹಿಷ್ಮತಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಂಡನಮಿಶ್ರ ಅವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಉಭಯಭಾರತಿ, ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಶ್ರೀ ಶಂಕರರ ಆಗಮನ, ಉಭಯರ ನಡುವೆ ವಾದ, ವಾದದಲ್ಲಿ ಮಂಡನ ಮಿಶ್ರರಿಗೆ ಸೋಲು ಉಭಯಭಾರತಿಯಿಂದ ಪುನಃ ವಾದ,ಅದರಲ್ಲೂ ಉಭಯಭಾರತಿಗೂ ಸೋಲು, ನಂತರ ಶಂಕರರಿಂದ ಉಭಯಭಾರತಿಗೆ ಕುಲಪತಿ ಹುದ್ದೆ ಪ್ರದಾನ, ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನ, ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು 4

अथवा

विक्रमः वेतालश्च इति पाठस्य सारांशं सङ्गृह्य लिखत |

उत्तरम् :

ಹಿಂದೆ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಧ್ವಜನೆಂಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಸುಂದರ ಸುಕೋಮಲೆಯರಾದ ಮೂವರು ಪತ್ನಿಯರಿದ್ದರು. ರಾಜನ ವಸಂತೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ರಾಣಿಯರಿಗೆ ಕ್ರೀಡೆ ನಡೆಯುವುದು.ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಣಿಯರಿಗೆ ಗಾಯ, ರಾಜನಿಂದ ಶುಶ್ರೂಷೆ,. ಅತ್ಯಂತ ಕೋಮಲವತಿ ಯಾರೆಂದು ಬೇತಾಳನಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ರಾಜನ ಉತ್ತರ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು 4

XVI. **अधोलिखितं अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत |** **1 × 4= 4**

36. प्राणिनः अस्माकं मित्राणि सन्ति | मृगालये प्राणिनः अस्माकं मनांसि रञ्जयन्ति | अतः जनाः मृगालयं गच्छन्ति | मृगालये व्याघ्रः, जम्बूकः, सिंहः, वानरः, मकरः, शशकः हरिणः, इत्यादि मृगाः वसन्ति | सिंहः उच्चैः गर्जति | वानरः पञ्जरे भ्रमति | तस्य पुच्छः दीर्घः भवति | मकरः जले निवसति | मयूरः नृत्यति | मयूरः अस्माकं राष्ट्रपक्षी | गजः तृणम् इक्षुदण्डञ्च खादति | मृगालयः मनसि सन्तोषं जनयति |

i. मृगालयः किं जनयति ?

ii. मकरः कुत्र वसति ?

iii. वानरः कुत्र भ्रमति ?

iv. के अस्माकं मित्राणि सन्ति ?

उत्तरम् :

i. मृगालयः सन्तोषं जनयति | 1

ii. मकरः जले वसति | 1

iii. वानरः पञ्जरे भ्रमति | 1

iv. प्राणिनः अस्माकं मित्राणि सन्ति | 1

XVII. **दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत |** **1 × 4 = 4**

37. परिसरः |

अथवा

संस्कृतभाषायाः गरिमा |

उत्तरम् :

i. पीठिका | 1
ii. विषयविवरणम् | 2
iii. उपसंहारः | 1

XVIII. **पत्रं लिखत |**

1 × 5 = 5

38. शिरसिमण्डलस्य सर्वकारीयविद्यालयस्य छात्रः/छात्रा इति मत्वा दिनद्वयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य मुख्योपाध्यायं प्रति पत्रं लिखत |

अथवा

शिवमोग्ग-मण्डलस्य सर्वकारीयविद्यालयस्य छात्रः/छात्रा इति मत्वा अध्ययनविषये हासननगरे वर्तमानं पितरं प्रति पत्रं लिखत |

उत्तरम् :

|| विरामपत्रम् ||

*** सकाशात् |**
*** सविधे |** 1
*** विषयः |** 2
*** पत्रविवरणम् | पत्रभागः |**
*** पत्रसमाप्तिः |** 2

अथवा

|| पितरं प्रति पत्रम् ||

*** सम्भोधनम्, पत्रारम्भः |** 1
*** पत्रविषयविवरणम् | (पत्रभागः)** 2
*** पत्रसङ्केतः |** 2

****